

Societatea civilă condamnă acțiunile autorităților față de mai mulți participanți la protestul din 24 aprilie 2016

12 mai 2016, Chișinău

La 24 aprilie 2016, în mun. Chișinău au avut loc proteste anti-guvernamentale, la care au participat câteva mii de persoane. Acestea s-au desfășurat în mai multe locații ale orașului. În cadrul evenimentelor, între unii protestatari și poliție s-au produs altercații. Peste mai mult de 10 zile de la protest, patru persoane au fost reținute de către forțele de ordine și ulterior arestate.

La 25 aprilie 2016, organizația neguvernamentală CReDO, specializată în monitorizarea întrunirilor publice, a plasat pe pagina sa de Facebook o analiză bazată pe constatările observatorilor din teren. Potrivit [analizei](#), observatorii CReDO au fost în toate cele mai importante locuri și momente ale demonstrației: PMAN, în jurul clădirii Guvernului, bd. Ștefan cel Mare, str. Bulgară, str. Ismail, str. D. Cantemir. Ei au constatat că întrunirea a decurs pașnic, dar cu câteva episoade de violență care pot fi caracterizate ca huliganism individual și în nici un caz dezordini în masă. Poliția a acționat adecvat, în mare parte a comunicat efectiv cu organizatorii și demonstranții. Numărul redus al demonstranților de câteva mii nu a prezentat provocare substanțială pentru gestionarea poliției.

La fel, la 25 aprilie 2016, organizația neguvernamentală Promo-LEX, a plasat, pe [pagina sa web, o analiză](#) bazată pe constatările observatorilor din centrele raionale ale țării. Potrivit analizei, în intervalul de timp 12.00 - 15.00, observatorii Promo-LEX au constatat sistarea sau activitatea redusă a transportului public de pasageri în cel puțin 9 raioane ale țării.

Astfel, organizațiile societății civile au constatat că:

1. autoritățile au încercat să limiteze nejustificat desfășurarea evenimentului prin sistarea transportului de pasageri,
2. pe parcursul desfășurării întrunirii din 24 aprilie 2016, organele de poliție au gestionat adecvat situația și numărul redus de participanți nu a prezentat o provocare substanțială pentru gestionarea forțelor polițienești,
3. câteva episoade izolate de violențe nu pot fi calificate ca fiind dezordini în masă, ci ca huliganism individual.

Contrar acestor constatări, la o dată nedeterminată, organele de drept au pornit urmărirea penală pe faptul dezordinilor în masă care ar fi avut loc în ziua de 24 aprilie 2016. Peste mai mult de 10 zile de la protest, patru persoane au fost reținute de către forțele de ordine.

La 5 mai 2016, Procuratura Generală a înaintat demers de aplicare a măsurii preventive sub formă de arest în privința a patru persoane care au participat la protestele din 24 aprilie 2016. Aceștia sunt acuzați că „*au participat activ la dezordini în masă, erau agresivi, incitau alți manifestați la acțiuni de violență, au aruncat cu pietre în direcția poliției, ș.a.*”. Procurorii nu au explicat suficient de clar în demersul său din ce motiv este necesară arestarea celor patru și de ce aflarea lor la libertate nu poate fi acceptată.

La 6 mai 2016, judecătoria Centru mun. Chișinău a admis demersul procurorilor și a dispus aplicarea arestului pentru un termen de 30 de zile, pentru toate cele patru persoane. Potrivit Codului de procedură penală și a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 15 aprilie 2013, judecătorii urmau să aprecieze în ce măsură neaplicarea măsurii de arest împiedica buna desfășurare a justiției, prevenirea săvârșirii de către persoană a unei noi infracțiuni sau riscul că punerea în libertate a persoanei va cauza dezordine publică. Atât procurorul cât și judecătorul au argumentat necesitatea aplicării arestului prin riscul persoanelor de a prejudicia urmărirea penală prin ascunderea urmelor

infracțiunii, fără însă a explica de ce consideră că aceste riscuri sunt reale și suficiente. Instanța de judecată nu a explicat nici de ce nu pot fi aplicate măsuri alternative celei preventive (de ex. liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cautiune, obligarea de a nu părăsi localitatea sau țara, garanția personală sau a unei organizații ș.a.). Instanța nu a combătut nici argumentele apărării împotriva arestării.

Arestarea trezește și mai multe semne de întrebare având în vedere faptul că persoanele arestate s-au aflat în libertate cel puțin 10 zile după protestul din 24 aprilie 2016. Motivarea insuficientă a hotărârilor de arestare din Republica Moldova a fost constant criticată de către CtEDO. În cel puțin 18 hotărâri, CtEDO a constatat că hotărârile judecătorilor cu privire la arestare nu au fost suficient de motivate.

Semnatarii sunt indignați și de modalitatea în care a fost pronunțată încheierea de aplicare a măsurii preventive în privința lui Radu CIBOTARU, precum și de argumentarea juridică a arestului preventiv. Judecătoarea nu a citit în fața participanților la proces încheierea de aplicare a măsurii preventive. Acest comportament a fost difuzat în mass-media.

Aplicarea arestului preventiv față de protestatari în lipsa unei motivări suficiente, lasă impresia unei justiții selective care vrea să descurajeze protestatarii. Această impresie este susținută și de modul cum cel puțin trei persoane au fost reținute. Mascarii au descins în domiciliile lor la ora 6 dimineața, chiar dacă nu era vorba de infracțiuni flagrante, iar suspectii nu păreau să fie persoane care să opună rezistență.

Semnatarii declarației solicită:

- **Curții de Apel Chișinău, să examineze prin prisma standardelor CtEDO și a celor instituite de Curtea Supremă de Justiție, necesitatea arestării celor patru protestatari și să se expună convingător asupra soluției date în hotărârea sa;**
- **Inspecției Judiciare, să examineze dacă la adoptarea și pronunțarea încheierii, judecătoarea Elena COSTIUC ar fi încălcat legea sau Codul de etică sau conduită profesională a judecătorului;**
- **Organelor de urmărire penală și procuraturii, să efectueze urmărirea penală prompt, corect și cu respectarea demnității umane și a drepturilor omului.**
- **Atragerea de către CSM la răspundere disciplinară a judecătorilor care nu s-au conformat standardelor de argumentare detaliată și întemeiată a încheierilor judecătorești în cazul nominalizat.**

Organizațiile semnatare:

1. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM),
2. Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire din Moldova,
3. Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC),
4. Amnesty International-Moldova,
5. Asociația „Promo-Lex”,
6. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate,
7. Transparency International-Moldova,
8. BPW Moldova,
9. Fundația pentru Dezvoltare din Moldova,
10. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT),
11. Institutul de Politici Publice (IPP),
12. REC-Moldova,
13. Uniunea organizațiilor invalizilor din Republica Moldova,
14. Centrul de Resurse DIALOG-Pro,

15. Mișcarea Ecologistă din Moldova,
16. Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Durabilă,
17. Centrul pentru Reabilitarea Victimelor Torturii „Memoria”,
18. Institutul de Politici și Reforme Europene,
19. Fundația Est-Europeană,
20. Asociația Micului Business,
21. BIOS,
22. Asociația pentru Politică Externă,
23. Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire din Moldova.